

גליונות לעיון בפרשת השבוע

שנה תשי"ח

ערוכים בידי נחמה ליבוביץ

ירל עיי מוסד תורה והשכלה למבוגרים ולנער
הסתודות נשי מודתי באמריקה

שמיני (תש"י) פרק י"א
לפרק זה וביחוד לשעמי אסורי מאכלות עיין גליון שמיני תש"ח טאלה א

א. טאלות כלליות:

1. ספורנו ב"ד"ה זאת החיה אשר האכלו מ"ג ד"ה ולא חסמאו

מ"ד " והייתם קדושים כי קדוש אני
מ"ה " כי אני ה'

- (א) הסבר כיצד מפרט ספורנו את קביעת אסורי מאכלות דוק במקום הזה בספר ויקרא.
- (ב) לשח מה מביא ספורנו בראשית דבריו את שני הפסוקים: שמות כ: כ"ד וויקרא כ"ו י"א ומה הקשר בינם לבין הסברו לאסורי מאכלות? (ג) מהו לדעת ספורנו הקשר בין חטא העגל לבין אסורי מאכלות.

2. בטעם אסורי מאכלות:

טד"ל ("מסתדל"): ... יהיה כל אחד מישראל טובדל בחוקים ותורות מן האומות העי' ולא ילמד ממעטה האומות וידבק תמיד באלוקי אבותיו ולא ימיר כבודו בגלולי הגויים. הטעם הזה כבר נזכר בתורה (י"א מ"ד) "והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני." אך מלבד הטעם הזה החלוי בזמנים ובמקומות (טאם היו כל אנשי העולם מאמינים באל ייחיד ויסוברים מטפטים יזרים - לא היתה ההפרשה הזאת צריכה), הנה רבוי המצוות והחוקים הוא מועיל בכל מקום ובכל זמן לתחן המדות וזה משני צדדים. 1) כי המצוות האלו הן שומרו, הרי הן מזכירות אותו בכל טעה את האל אשר צוה המצוות ההן, וזכרון האל והטגחתו... "כל זה מתג ורסן העוצר ומונע החאוות מהתגבר על האדם וקובע בלבו יראת האלוקים לבטחי יחסא. 2) כי אין תחבולה לאדם להתגבר על יצרו ולמסול ברוחו, אלא בהרגילו את עצמו לפרוש מן ההנאות ולסבול הצער והדחק וכטעם (איכה ג) טוב לגבר כי יסא עול בנעוריו, והפילוסוף Epictetus אמר: אדם יזיח אדם שתי מלות אלה על לבו, בטוח הוא סלא יחסא, - ואלו הן: "סבול ופרוש", (sastine et abstine) = סבול הצער ופרוש מן התענוג. והנה רבוי המצוות והחוקים מרגיל האדם למזול ברוחו ולסבול ולפרוש.

- (א) מה ההבדל העיקרוני בין טעמו הראשון של טד"ל לבין שני טעמיו האחרונים?
- (ב) דברי טד"ל האחרונים נאמרים כטעם לרבוי המצוות בכלל.
- הסבר, במה עלולים דבריו האחרונים (החל מן "כי אין תחבולה לאדם") לשמש ביחוד טעם למצוות אסורי מאכלות?
- (ג) הוזה את דברי ספורנו המובאים בטאלה א 1 לדברי טד"ל כאן, מה ההבדל העיקרוני בין טעמו של ספורנו לטעמו הראשון של טד"ל.
- א(ד) למי חשניהם - לספורנו או לטד"ל - יש להביא סיוע מן הפסוקים ויקרא כ" כ"ד-כ"ה?

א.ב. לפסוקים כ"ט-ל"ג.

ועי רש"י כ"ט ד"ה וזה לכם חסמא.
מקטה רבנו בחיי: והזכירו שמונה טרצים (בפסוקים כ"ט-ל"ג) ואמר בהם "אלה חסמאיהם לכה" והנחיש אינו בכללם. ויש לתמה בזה, כי ראוי היה בודאי שיהיה הנחש טמא ומסמא, כי הוא טרס הטומאה והזוהמה, כידוע מן הנחש הקדמון, ואם כן למה לא הכניסו הכתוב בכלל הטרצים חסמאיהם? נסה ליטב תמיהתו!

ג. טאלות לטון וסגנון.

1. הוזה ל"ג וכל כלי חרס... תסבורו

ל"ה תנור וכירים יותץ
הסבר למה שנה הכתוב כאן בין הפעלים "חבר" ל"נתץ" ומה ביניהם!
העזר בפסוקים: שמות י"ב "ועצם לא תסבורו בו"
בר' י"ח "ויגטו לסבור הדלת"
ויקרא י"ד מ"ה "ונתץ את הבית"
שופטים ח' י"ז "ואת מגדל פנואל נתץ"
יעשיה כ"ב י"ז "ותחצו הבתים".

- 2. מ"ו חזקוני ולכלנפס הטרצת... כמו (שמות כ"ז ג') "לכל כליו תעשה נחשת" (ועי גח שמואל א' כ"ב ז'!)
- מה חזקה לו בפסוק מבחינת לטונו?